

Sygn. akt III AUa 333/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ireneusz Lejczak spr.

Sędziowie: SSA Monika Kiwiorska-Pająk

SSA Stanisława Kubica

Protokolant: Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 17 sierpnia 2016 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 grudnia 2015 r. sygn. akt V U 2288/15

I. oddala apelację,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu w punkcie I zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 19 sierpnia 2015 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy A. D. prawo do emerytury począwszy od 1 lipca 2015 r. i w punkcie II zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

A. D. urodził się (...), w dniu 16 lipca 2015 r., złożył wniosek o emeryturę, w postępowaniu przedsądowym udowodnił 28 lat, 2 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 14 lat, miesiąc i 10 dni stażu pracy w warunkach szczególnych.

Do stażu tego organ rentowy zaliczył okres zatrudnienia wnioskodawcy w Hucie (...) w O. od 2 listopada 1979 r. do 31 sierpnia 1993 r., natomiast nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Usługowym (...) Sp. z o.o. w O. od 1 września 1993 r. do 31 października 1997 r., uzasadniając to faktem, iż stanowisko pracy wnioskodawcy

nie zostało określone w sposób prawidłowy, zgodny z treścią zarządzenia resortowego, w którym wskazano stanowisko pracy ślusarz w odlewni.

W okresie od 2 listopada 1979 r. do 31 sierpnia 1993 r. A. D. zatrudniony był w Hucie (...) Sp. z o.o. w O.. Z tytułu tego zatrudnienia otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych, w którym wpisano m.in., iż od 2 listopada 1979 r. do 30 kwietnia 1981 r. wykonywał pracę przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym - pracownicy zatrudnieni w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych w wydziałach spawalniczych na stanowisku monter maszyn i urządzeń - dział XIV poz. 12 pkt 4 wykaz A, w okresie od 1 maja 1981 r. do 31 sierpnia 1993 r. - obsługa żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych na stanowisku ślusarz w odlewni - dział III poz. 22 pkt 15. Jako podstawy prawne wpisów powołano rozporządzenie Rady Ministrów z 7.02.1983 r. oraz Zarządzenie nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30.03.1985 r.

W okresie od 1 września 1993 r. do 20 grudnia 2001 r. A. D. pracował w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Usługowo Handlowym (...) Sp. z o.o. w O. na stanowiskach pracy: ślusarz brygadzysta, ślusarz remontowy i montażu konstrukcji, mistrz działu konstrukcji stalowych, kierownik działu konstrukcji stalowych. W świadectwie pracy dokumentującym ten okres zatrudnienia wpisano, iż A. D. od 1 września 1993 r. do 31 października 1997 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku ślusarz remontowy wymienionym w wykazie A dział III poz. 22 pkt 15.

Spółka (...) powstała poprzez wydzielenie dawnego wydziału remontowo - naprawczego Huty (...) w O. w którym wnioskodawca świadczył pracę do 31 sierpnia 1993 r. Po zmianie pracodawcy od 1 września 1993 r. zakres obowiązków A. D. nie uległ zmianie aż do 31 października 1997 r. Pracował on jako ślusarz - brygadzysta, kierując pracami brygady wykonującej prace remontowo - naprawcze urządzeń odlewniczych (hutniczych). Wnioskodawca wykonywał takie same czynności jak pozostali pracownicy. Obowiązki brygadzysty ograniczone były do czynności nadzorczych, A. D. nie sporządzał żadnej dokumentacji. W zakresie prac remontowych mieściły się również prace spawalnicze, jednak w głównej mierze były to prace ślusarskie. Pracownicy konserwowali oraz naprawiali następujące urządzenia odlewnicze (hutnicze), żeliwiaki - piece do wytopu żeliwa, pole zalewania (rozlewnie, formownie), urządzenia pomocnicze rozlewni - kadzie, ciągi, żurawie.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że pracując w spółce (...) w O. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę ślusarza w odlewni zajmując się obsługą (remontem i konserwacją) żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych.

Ustaleniu temu nie przeczy nieprecyzyjny wpis zawarty w świadectwie pracy z 20.12.2001 r., w którym stanowisko pracy wnioskodawcy określono jako ślusarz remontowy. Wskazać bowiem należy, iż równocześnie pracodawca prawidłowo określił odpowiedni dział, pozycje i pkt zarządzenia resortowego, nie budzi wątpliwości fakt, iż nie ma żadnej różnicy znaczeniowej pomiędzy określeniem ślusarz remontowy a ślusarz w odlewni, okoliczność ta została ponadto zatwierdzona zeznaniami wszystkich świadków oraz zeznaniami wnioskodawcy. Potwierdzili oni równocześnie, iż obowiązki A. D. oraz pozostałych pracowników (...) polegały na wykonywaniu prac remontowo - naprawczych, a więc obsłudze urządzeń odlewniczych - hutniczych, tj. żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych. Oznacza to, iż wnioskodawca wykonywał tego rodzaju obowiązki jakie zostały określone w dziale **III** poz. 22. Z zeznań tych wynika także, że A. D. jako brygadzysta w żadnym stopniu nie zajmował się prowadzeniem dokumentacji, jego obowiązki związane ze sprawowaniem tej funkcji polegały wyłącznie na sprawowaniu nadzoru nad pracą innych pracowników. Co prawda w toku postępowania nie udało się uzyskać akt osobowych wnioskodawcy, jednakże dowodem z dokumentów potwierdzającym, iż w spornym okresie A. D. pracował wyłącznie jako ślusarz, a nie jako mistrz czy też kierownik działu jest wpis odpowiedniej treści zawarty w pkt 8 świadectwa pracy z 20 grudnia 2001 r. Istotne jest również, że wszyscy przesłuchani świadkowie potwierdzili, że A. D. zarówno do 31 sierpnia 1993 r., czyli w okresie zatrudnienia w Hucie (...) jak i po 1 września 2003 r. wykonywał te same obowiązki, a organ rentowy uznał jako zatrudnienie w warunkach szczególnych okres pracy wnioskodawcy w Hucie (...).

Sąd uznał również za wiarygodne zeznania wnioskodawcy w tej części, w której zaprzeczył on jakoby kiedykolwiek pracował jako hakowy, zwłaszcza, iż świadkowie również nie potwierdzali takiego faktu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, stwierdzić należy, iż A. D. udowodnił wymagany staż pracy w warunkach szczególnych wynoszący 15 lat w związku z czym na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmieniono zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznano mu prawo do emerytury począwszy od 1 dnia miesiąca złożenia wniosku. Orzeczenie o kosztach znajduje podstawę w treści art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył organ rentowy, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną/a nie swobodną ocenę zebranego materiału dowodowego, polegającą na błędnym przyjęciu, że wnioskodawca w okresie od 1 września 1993 r. do 31 października 1997 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze prace przy obsłudze żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych, podczas gdy zebrany materiał dowodowy świadczy, iż wykonywał pracę na innych stanowiskach.

Zarzucił również naruszenie art. 184 ustawy i art. 32 z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez błędne przyjęcie, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę wymienioną w dziale **II** wykazu A.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie od wnioskodawcy kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik wnioskodawcy w odpowiedzi na apelację organu rentowego wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na rzecz wnioskodawcy od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona.

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 § 1 k.p.c., nie popełnił też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa. Sąd Apelacyjny podziela argumenty zawarte w uzasadnieniu Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne.

Wnioskodawca prawo do emerytury wywodził z przepisu art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy w ilości co najmniej 25 lat.

Dalsze kwestie związane z wiekiem emerytalnym, rodzajem prac lub stanowisk oraz warunkami nabycia prawa do emerytury ustala się na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Zgodnie z §4 tego rozporządzenia "Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W sprawie bezspornym jest, że wnioskodawca spełnia przesłanki: dotyczące wieku, ogólnego stażu ubezpieczenia emerytalnego i nieprzystąpienia do OFE.

Natomiast spór sprowadzał się do ustalenia, czy spełnia warunek 15 lat pracy w warunkach szczególnych, w szczególności czy podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno - Usługowym (...) sp. z o.o. w O. w okresie od 1 września 1993 r. do 31 października 1997 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych, to jest pracę określoną w wykazie A dział II poz.22, czyli obsługa żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych.

Organ rentowy zarzucił, że wnioskodawca w spornym okresie zajmował stanowisko ślusarza brygadzysty, a praca wykonywana na tym stanowisku nie jest pracą w warunkach szczególnych. Nadto podniósł, że w aktach wypadkowych w związku z wypadkiem przy pracy znajduje się protokół z dnia 12 września 1996 r., w którym zawarty jest opis obowiązków wnioskodawcy zatrudnionego w Wydziale S-1 na stanowisku ślusarza remontowego - brygadzysty. Opis ten sprzeciwia się uznaniu, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Zarzut organu rentowego jest nietrafny. Należy podkreślić, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj i zakres wykonywanych czynności. Z tego względu sam fakt, iż wnioskodawca zajmował stanowisko ślusarza remontowego - brygadzysty, nie przesądza jeszcze o tym, iż nie mógł wykonywać w spornym okresie pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu Apelacyjnego słusznie Sąd Okręgowy uznał, że w spornym okresie, mimo zajmowania powyższego stanowiska pracy, wnioskodawca faktycznie wykonywał pracę przy obsłudze żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych.

Przede wszystkim świadczy o tym świadectwo pracy z dnia 20 grudnia 2001 r., w którym pracodawca precyzyjnie wskazał, że w spornym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza remontowego wykonywał pracę określoną w wykazie A dział III poz. 22, to jest obsługę żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych. Treść tego świadectwa nie budzi wątpliwości co do prawdziwości. Z kolei organ rentowy również nie kwestionował jego prawdziwości.

Nadto należy zauważyć, że organ rentowy nie kwestionował, iż wnioskodawca bezpośrednio przed spornym okresem, to jest od 1 maja 1981 r. do 31 sierpnia 1993 r. podczas zatrudnienia na stanowisku ślusarza w Hucie (...) sp. z o.o. w O., wykonywał pracę w warunkach szczególnych, o której mowa w wykazie A dział III poz. 22. Przy czym z zeznań świadków: H. K., H. S., M. J. i G. H. jasno wynika, że po zmianie pracodawcy od 1 września 1993 r. zakres obowiązków wnioskodawcy nie uległ zmianie, albowiem spółka (...) została utworzona z wydziału Huty (...) i początkowo wykonywano w niej tę samą pracę co w hucie. Świadczenie dokładnie opisali wykonywane przez wnioskodawcę w spornym okresie czynności i opis ten odpowiada zakresowi pracy wykonywanej przez niego w hucie. W ocenie Sądu Apelacyjnego słusznie Sąd Okręgowy uznał zeznania powyższych świadków za wiarygodne, albowiem są one spójne, konsekwentne i nie zawierają rozbieżności. Nadto w sposób racjonalny logiczny i nie budzący wątpliwości świadkowie wyjaśnili kwestię wydzielenia z wydziału, w którym pracowali w hucie wraz z wnioskodawcą, spółki (...). Poza tym znajdują potwierdzenie w powyższym świadectwie pracy. Skoro zatem wnioskodawca podczas spornego zatrudnienia w spółce (...) wykonywał w istocie tę samą pracę, co poprzednio w hucie, to jest pracę przy obsłudze żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych, to należało uwzględnić sporny okres do okresów pracy w warunkach szczególnych. Co prawda w sprawie nie zachowały się akta osobowe, jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności zeznania świadków wraz z powyższym świadectwem pracy, są wystarczające do uznania, iż wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Tym bardziej, że wnioskodawcy w istocie brakuje niecały rok do uzupełnienia wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych, a niewątpliwie przedmiot działalności spółki (...), przynajmniej początkowo, to jest przez rok, co jasno wynika z zeznań świadków, był tożsamy z pracą wykonywaną w przejętym wydziale huty, w którym pracowali wnioskodawca i powyżsi świadkowie. Nie podważają tego również zachowane w sprawie nieliczne angaże, które odnoszą się do późniejszego okresu zatrudnienia wnioskodawcy.

Jeżeli chodzi o akta wypadkowe, na które powoływał się organ rentowy, to co prawda w protokole powypadkowym został opisany zakres czynności wnioskodawcy. Jednak należy zauważyć, że akta te dotyczą wypadku wnioskodawcy z dnia 27 sierpnia 1996 r., a więc nie dotyczą okresu początkowego zatrudnienia wnioskodawcy w spółce (...). Tym samym wbrew zarzutom organu rentowego, nie stanowią one wystarczającego dowodu podważającego wykonywanie przez wnioskodawcę co najmniej przez rok w spornym okresie pracy w warunkach szczególnych. Tym bardziej, że same akta wypadkowe, z uwagi na ich charakter oraz cel sporządzenia, nie stanowią pewnego dowodu, co do rodzaju i zakresu wykonywanej pracy przez wnioskodawcę w spornym okresie.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów z art. 233 §1 k.p.c. to jest on również nietrafny. Należy zauważyć, że Sąd Okręgowy dokładnie wyjaśnił przyczyny, z powodu których uwzględnił wnioskodawcy sporny okres zatrudnienia do pracy w warunkach szczególnych. Natomiast skuteczne postawienie powyższego zarzutu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. Tymczasem organ rentowy, jak wyżej wskazano, nie wykazał, aby ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego była niezgodna z zasadami logicznego rozumowania, ani doświadczenia życiowego.

Reasumując, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności świadectwo pracy z 20 grudnia 2001 r. oraz zeznania świadków, pozwalają przyjąć, że wnioskodawca w spornym okresie przynajmniej przez rok wykonywał tę samą pracę, co poprzednio w hucie, czyli pracę o której mowa w wykazie A dział III poz. 22. Po doliczeniu zatem tego okresu do okresów pracy w warunkach szczególnych uznanych przez organ rentowy, należy stwierdzić, że wnioskodawca spełnia warunek 15 lat pracy w warunkach szczególnych i tym samym słusznie Sąd Okręgowy przyznał mu prawo do emerytury.

W tym stanie rzeczy, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny w punkcie I sentencji wyroku oddalił apelację organu rentowego jako nieuzasadnioną.

Organ rentowy, jako strona przegrywająca sprawę, zgodnie z art. 98 k.p.c., jest obowiązany zwrócić stronie przeciwnej na jej żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty zastępstwa procesowego. Pełnomocnik wnioskodawcy w odpowiedzi na apelację domagał się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm. Wobec tego Sąd Apelacyjny w punkcie II w oparciu o art. 98 k.p.c. i § 12 ust. 1 pkt 2 i §11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j.t.) zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA M. Kiwiorska – Pająk SSA I. Lejczak SSA S. Kubica

R.S.